

Technische vragen / 1^e termijn SV Jaarrekening Algemene vragen en opmerkingen (o.a. Statenvoorstel)

De 1^e termijn en technische vragen van de fracties zijn gesorteerd op paginanummer.

Nr.	Partij	Blz:	Vraag / opmerking PS	Antwoord / reactie GS	Onderdeel	GS-lid
1	n.v.t.		[Eigen bevinding GS]	<p>Na verzending van het Statenvoorstel (versie 23 juni) hebben wij geconstateerd dat daarin sprake is van een omissie. In de alinea "Saldirreserve na bestemming resultaat" staat de zin "De saldirreserve bedraagt eind 2019 voor bestemming € 45.189.000". Echter, dit is <u>inclusief</u> het nog door uw Staten te nemen besluit om het voordelige jaarrekening resultaat van <u>2018</u> à € 5,025 mln. te storten in de saldirreserve. Als gevolg hiervan dient ook de concluderende zin in deze alinea te worden gewijzigd: De algemene reserve, bij ongewijzigde omstandigheden, komt dus uiteindelijk uit op € 103.553.911 in plaats van de nu gepresenteerde € 108.578.911. Deze correctie zullen we meenemen in een eventueel hernieuwd Statenvoorstel.</p> <p>Excuus voor de verwarring.</p>	Statenvoorstel	Strijk
2	50Plus		<p>De fractie van 50plus is zeer tevreden dat op tijd de Jaarstukken gereed zijn.</p> <p>Wij kunnen nu op 15 juli 2020 deze stukken vaststellen en voldoen dan aan onze verplichtingen naar de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.</p> <p>Wij verwachten dat de accountants van PwC met een goedkeurende verklaring komen.</p> <p>De Jaarrekening 2018 sluit met een positief resultaat van 5 miljoen euro en is wat 50plus betreft accoord.</p> <p>De jaarrekening 2019 heeft een veel grotere impact op de vermogenspositie van de Provincie Utrecht.</p> <p>De fractie van 50plus is content met de lage motorrijtuigenbelasting in de Provincie Utrecht.</p> <p>Gezien de vermogenspositie van de Provincie Utrecht zien wij geen enkele noodzaak tot verhoging van de opcenten in de motorrijtuigenbelasting.</p> <p>Bij de bestemming van het resultaat overwegen wij met een amendement te komen voor een aantal projecten. Daarover vindt nog overleg plaats.</p> <p>Wij zijn op voorhand dus nog niet accoord met alle voorgestelde bestemmingen.</p>	Geen vragen gesteld.	Algemeen	Strijk

3	CU	<p>Namens de fractie van de ChristenUnie dank voor de stukken!</p> <p>Het proces van oplevering ging niet zonder slag of stoot, maar de Jaarstukken liggen er nu.</p> <p>We zijn nog in afwachting van het accountantsverslag over beide jaren, met een verantwoording van de controle op juistheid en volledigheid en van de controle op de rechtmatigheid.</p> <p>Daarnaast speelt de korte voorbereidingstijd voor een veelheid aan informatie.</p> <p>De 1e termijn van onze fractie is dan ook niet meer dan een korte reflectie.</p> <p>We zijn uiteraard blij met belangrijke resultaten die behaald zijn op de verschillende programma's. Er is hard gewerkt aan het omgevingswet-proof maken van beleid en instrumentarium, aan de programma's op het gebied van wonen, Samenwerkingsagenda landbouw, biodiversiteit, bodem en water, cultuur en bereikbaarheid (met een rijdende Uithoflijn). Maar PFAS en Stikstof gooiden ook roet in het eten, waardoor ontwikkelingen stagneerden (onder meer op het gebied van natuur).</p> <p>Een snelle blik levert voor zowel 2018 en 2019 een positief resultaat op. Dat is op voorhand goed nieuws. Tegelijkertijd – als we kijken naar de onverwacht hoge plus van 2019 (van – 3.5.000 begroot naar 33.2 in de plus) dan roept dat ook enige verbazing op. Het argument “verschuiving in de uitvoering van projecten en/of programma's” is wat ons betreft wat onbevredigend.</p> <p>Onderbesteding en onderbenutting behoeven nadere uitleg. En zeker wanneer bij voortschrijdend inzicht de Staten wordt gevraagd om extra middelen beschikbaar te stellen, en de begroting naar boven wordt bijgesteld. Dan zijn we ontevreden, wanneer nu uit de Jaarstukken blijkt dat er bij een aantal programma-onderdelen minder middelen zijn besteed dan zelfs oorspronkelijk begroot. Op alle programmaonderdelen waar dit van toepassing is behoeft dat een heldere uitleg en argumentatie.</p> <p>Heeft de provincie nu echt gedaan wat ze had moeten doen? Wat hadden we ons voorgenomen, en zijn die doelen behaald binnen het afgesproken budget? Dat is voor onze fractie de hoofdvraag die centraal staat bij de bespreking van de Jaarstukken. De beantwoording met behulp van deze</p>	<p>Wij delen uw constatering dat de leesbaarheid en toegankelijk van P&C stukken in het algemeen een forse verbetering kunnen krijgen. Dat dit in de praktijk, zeker bij deze jaarrekeningen, onvoldoende is gelukt lichten we ook toe in het Statenvoorstel dat bij deze jaarstukken is aangeboden. Suggesties vanuit uw kant, zoals het gebruik van een stoplichtenmodel, helpen ons daarbij.</p> <p>De door u gestelde vragen vormen inderdaad de kern van de (politieke) verantwoording, en de financiële resultaten zijn daar vervolgens een afgeleide van. Een verklaring van de verschillen tussen de toegekende budgetten door uw Staten en de financiële realisatie is per programma in detail toegelicht in de verplichte bijlagen bij de beide jaarrekening (zie pag. 189 e.v. voor JR 2018 en pag. 221 e.v. voor JR 2019).</p> <p>De forse verschuivingen tussen reserves en voorzieningen worden met name veroorzaakt door doorgevoerde correcties op last van de accountant, om zo de jaarstukken in overeenstemming te brengen met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.</p> <p>Helaas komt dit de informatiewaarde voor de Staten niet altijd ten goede. Wij hopen dat dit in toekomstige op te leveren jaarrekeningen zal zijn verbeterd.</p>	Algemeen	Strijk
---	----	--	--	----------	--------

			<p>Jaarrekeningen is niet eenvoudig. De outcome en output wordt in deze Jaarstukken door de grootte van het document en de veelheid aan tekst wat onze fractie betreft nog onvoldoende helder en inzichtelijk gemaakt. Het toepassen van de stoplichten voor programma's en beleidsdoelen zouden we ook in dit document zeer op prijs stellen, het geeft direct een veel beter beeld. Onze bijdrage over begrote doelen en bereikte resultaten zullen we in het Statendebat leveren.</p> <p>Wat ons verder nog opvalt is dat het aandeel van de voorzieningen en reserves hoog is en dat er enorm geschoven wordt met voorzieningen en reserves. De informatiewaarde is echter van dien aard dat het heel moeilijk is om daar nu conclusies aan te verbinden. Dat komt goede beeld- en oordeelsvorming niet ten goede.</p>			
4	50Plus		<p>De fractie van 50plus waardeert de verbeterde leesbaarheid van de jaarrekeningen.</p> <p>De onderzoeken volgens de methode Duisenberg/Van Meenen hebben daaraan mede een goede bijdrage geleverd. Wordt deze methodiek nog weer verder opgepakt ?</p>	<p>Het verbeteren van de leesbaarheid en toegankelijkheid van alle P&C producten heeft continue onze aandacht. De door u genoemde methode is een manier om daaraan een bijdrage te leveren.</p> <p>De door uw Staten op 8 juli vast te stellen geactualiseerde doelenboom, en het daarop volgende traject van indicatoren, zijn concrete acties die ons inziens ook bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de P&C producten, waaronder de jaarrekening.</p> <p>Tegelijk merken we wel op dat de jaarrekening, als "spiegel" van de begroting, veel verplichte informatie dient te bevatten vanuit wet- en regelgeving waardoor de omvang van het document vaak toch omvangrijk blijft.</p>	Algemeen	Strijk
5	PvdD		<p>De Partij voor de Dieren is verheugd dat het college de jaarrekeningen volgens scenario 2 heeft kunnen versturen, onze complimenten daarvoor. In 2018 bevonden we ons nog in een andere Statenperiode. Die kunnen we binnenkort eindelijk achter ons laten. Het wachten is alleen nog op het accountantsverslag en de controleverklaringen. We hopen dat die geen grote wijzigingen met zich meebrengen. Het is een geruststelling dat dat de provincie er financieel positief voor lijkt te staan.</p>	<p>Geen vragen gesteld.</p>	Algemeen	Strijk
6	D66		<p>D66 wil allereerst GS en ambtenaren complimenteren met het enorme werk dat is verzet om te zorgen dat deze conceptjaarrekeningen voor 2018 en 2019 er liggen. Ondanks gebeurtenissen als de Uithoflijn, PFAS, PAS/stikstof en de uitdagingen op het gebied van organisatie en financiën, ziet D66 dat de provincie in staat is gebleken om zich als</p>	<p>Wij zullen uw complimenten overbrengen aan de betrokken ambtelijke collega's.</p> <p>Dat de (financiële) realisatie van de door uw Staten toegekende middelen achter blijft kent verschillende oorzaken, die per programma ook puntsgewijs zijn toegelicht</p>	Algemeen	Strijk

		<p>betrokken, verbindende partner in te zetten en doelen te realiseren, samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners.</p> <p>Uit de kengetallen blijkt dat de provincie Utrecht ultimo 2019 een financieel gezonde organisatie is. Het is goed om te weten dat daar geen nieuwe verrassingen uit komen met impact op 2020 en begroting 2021. Dat geeft rust en vertrouwen naar de toekomst.</p> <p>Vooraf in de jaarrekening 2018, maar ook in 2019 nemen we nog wel een achterblijven van realiseren van geplande bestedingen waar. Dat is natuurlijk mooi voor de reserves, maar gelet op de doelstellingen die we als provincie willen behalen, roept het de vraag op of we daarmee het doelbereik dichterbij halen. Is dit achterblijven een gevolg van een te hoge verwachting in de begroting of ligt het eerder in het vermogen om de geplande bestedingen daadwerkelijk te realiseren?</p> <p>D66 ziet een verder een duidelijke verbetering in de leesbaarheid van de jaarrekening 2019 ten opzichte van voorgaande jaren. Er liggen evenwel nog een hoop kansen om dat verder te verbeteren. Een paar voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sommige indicatoren blijken niet leverbaar, anderen niet informatief vanuit onze controlerende taak als PS. Daar zullen we bij de beleidsindicatoren 2021 nadere aandacht aan moeten besteden. • Sommige beschrijvingen in het verslag blijven heel abstract, anderen gaan zo ver in detail dat we dat liever bij de bespreking van het uitvoeringsprogramma zelf bespreken. • In de toelichting blijft het af en toe bladeren naar de juiste onderbouwing (met name bij de bestemmingsreserves bleek dat het geval) • En de verklaringen van de verschillen ten opzichte van de begroting kunnen wat ons betreft beter ingedeeld worden (technisch, kasritme, resultaat/ inhoudelijk). <p>Het wachten is nog op de bevindingen van de accountant. Bijgaand treft u ook onze overige vragen voor de eerste termijn.</p>	<p>in de verschillenanalyse (zie pag. 189 e.v. voor JR 2018 en pag. 221 e.v. voor JR 2019).</p> <p>Deze verklaringen zijn verschillend van aard. De door u aangedragen suggestie om deze naar hun aard te groeperen spreekt ons en zullen we gaan toepassen in toekomstige op te leveren jaarrekeningen.</p> <p>Verder zullen we in toekomstige P&C producten ook aandacht blijven schenken aan de toegankelijkheid, leesbaarheid en vindbaarheid van de daarin opgenomen informatie.</p>		
7	D66	Begroting vs realiteit. Ook hier is vermeld dat de realiteit	In het verleden werd soms begroot zonder duidelijk	Statenvoorstel	Strijk

			nogal afwijkt van de begroting. De toelichting komt nogal technisch over, maar mist duiding. Begroten we slecht? Kunnen we de geplande produktie niet maken? (effectiviteit organisatie?)	achterliggend plan. Daarnaast is het de aard van ambtelijke organisaties dat er vaak planoptimisme heerst, waardoor er onderbesteding kan ontstaan. Planoptimisme kan ook ontstaan vanuit de politiek bestuurlijke wens om ambities in te vullen, waarvan het soms op het moment van het benoemen van de ambities al spannend is of de planning wordt gehaald. Tot slot spelen ook wijzigingen in presentatie door aanpassingen in het BBV een rol. Omdat de begroting niet rekening is gehouden met die gewijzigde spelregels, ontstaan er verschillen tussen begroting en de realisatie.		
8	PvdA		In de aanbiedingsnota staat: 'Maatregelen zijn genomen en in voorbereiding om te voorkomen dat er in de toekomst nog in grote mate uitgaven worden gedaan die onrechtmatig zijn'. Wat wordt verstaan onder 'in grote mate'? En wanneer zullen de thans nog in voorbereiding zijnde maatregelen geëffectueerd zijn?	Met 'in grote mate' willen we aangeven dat 100% voorkomen wel het streven is, maar dat het waarschijnlijk nooit lukt om 100% van de inkopen en uitgaven rechtmatig aan te besteden. Soms liggen er goede of noodzakelijke verklaringen aan ten grondslag om hier van af te wijken. Maar het nadrukkelijk streven is dat dit beter moet en kan. In het verbeterprogramma Financiële Functie hebben we al maatregelen genomen en verder aangekondigd. Denk bijvoorbeeld aan het centrale verplichtingloket. Ook de huidige doorlichting van de inkopen brengt inzicht. Evenals de inzet op contractmanagement en planning. Bij de kwartaal voortgangsrapportages voor de financiële functie en bedrijfsvoering wordt u over de voortgang van de verbetermaatregelen gerapporteerd.	Statenvoorstel	Strijk
9	PvdA		In december 2019 is de provincie onder verscherpt toezicht gesteld. Wat zijn de effecten hiervan ingeval de huidige tijdsplanning rond de vaststelling van de jaarrekeningen 2018 en 2019 al dan niet wordt gehaald?	De provincie moet dan het ministerie van BZK informeren en voor de jaarrekening 2018 aanvullend uitstel en voor de jaarrekening 2019 uitstel aanvragen. Daarnaast nadere afspraken maken over de nieuwe planning. Het ministerie van BZK zal dan een afweging maken over de eventueel toe te passen sancties.	Statenvoorstel	Strijk
10	50Plus		50plus kan zich verenigen met de reserve BDU BRU. Komen achter deze transitie nog onverwachte risico's of claims van de BRU gemeenten tevoorschijn? Dat willen wij zeker weten.	Hier zijn geen risico's of claims te verwachten. Vrijval van de reserve BDU BRU wordt toegevoegd aan de reserve mobiliteitsprogramma voor nog openstaande verplichtingen. Zie beslispunt 7 in het Statenvoorstel	Statenvoorstel	Schaddele e
11	VVD		Voorgesteld wordt om een extra afschrijving van €12,2 mln. te doen op de Uithoflijn (onder kopje 2). In welk boekjaar (2018 of 2019) wordt deze gedaan? Dat wordt uit de tekst niet duidelijk. Waarom wordt deze extra afschrijving niet aan de Staten voorgelegd? Dit valt toch buiten het reguliere kader voor waarderen en afschrijven?	De extra afschrijving is verwerkt in boekjaar 2018, zoals ook is toegelicht in de verschillen verklaring van dit programma op pag. 195. In de bevindingen bij de jaarrekening 2017 is een bedrag van € 12,2 miljoen als onzekerheid opgenomen. Voor deze € 12,2 miljoen aan meerwerkafspraken over	Statenvoorstel	Schaddele e

				<p>de aanleg Uithoflijn is ultimo 2017 onvoldoende geschikte controle-informatie verkregen om vast te stellen dat de prijs in de afgesloten overeenkomsten juist is in relatie tot de waarde van de prestatie die ervoor geleverd is. Voor de jaarrekening 2018 zijn de onzekerheden nader geanalyseerd. Hieruit komen de volgende aspecten naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderdeel van de onzekerheid was de aanleg van een trap in het stationsgebied voor gemeente Utrecht (totaal € 1,9 miljoen). Deze trap was in 2017 geactiveerd, echter het eigendom van de trap ligt bij de gemeente Utrecht. Dit is in 2018 derhalve als vordering op de gemeente gepresenteerd. • De onzekerheid voor Provincie Utrecht is hiermee verlaagd. • De ontvangen bijdragen van derden voor de Uithoflijn (o.a. van het Rijk en gemeente Utrecht) zijn in 2018 in mindering gebracht op de gedane investeringen. Hiervan wordt ook een deel toegerekend aan de geactiveerde investeringen waarover in 2017 onzekerheid bestond (Rijk € 3.543.000 en gemeente € 1.891.000). • Per saldo resteert een onzekerheid van € 4,8 miljoen. Hierover zou de komende jaren (gehele afschrijvingstermijn) onzekerheid blijven bestaan over de onderliggende prestatielevering en daarmee tevens in hoeverre deze kosten geactiveerd kunnen worden. Door het college is besloten deze kosten in 2018 geheel af te boeken en ten laste van de reserve voor de Uithoflijn te brengen. Aangezien deze lasten in 2018 nog eenmalig zijn verantwoord in het resultaat, hebben wij dit voor 2018 nog als onzekerheid aangemerkt in de controle en meegewogen in ons oordeel. • Voor de jaarrekening 2019 bestaat geen onzekerheid meer. <p>Een en ander is gebeurd na overleg en op advies van PwC. Het college kon zich niet voorstellen dat de PU nog jarenlang een melding van onzekerheid wilde hebben over de getrouwheid van de cijfers en heeft daarom het advies van PwC gevolgd deze post af te boeken in 2018.</p>		
12	50Plu s		<p>Restant POB budget 2018 en 2019 Waarom blijft er zoveel geld over ? Is er een actief opleidingsbeleid ?</p>	<p>Waarom blijft er zoveel geld over?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benutting van het POB ligt primair bij de medewerker. Het budget is voor 5 jaar toegekend en dient beschikbaar te zijn. Aan de benutting van 	Bijlage 3 Bestemming- voorstellen	Strijk

				<p>het POB gaat richting medewerkers extra aandacht worden geschonken.</p> <p>Is er een actiefopleidingsbeleid?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het huidige opleidingsbeleid en de uitgangspunten ervan worden herijkt, waarbij meer nadruk wordt gelegd op leren in de dagelijkse praktijk. Daaronder valt ook de benutting van het POB naast het aanbieden van een gestructureerd leeraanbod en -activiteiten vanuit de organisatie. 		
13	50Plus		<p>Smart Mobility Dit is kennelijk een belangrijk speerpunt van het College. Waarom gaan de bestedingen zo langzaam ? Is er een versnellingsplan om bij de gewenste doelstellingen uit te komen ?</p>	<p>Het jaar 2019 heeft in het teken gestaan van het op orde krijgen van bezetting voor Smart Mobility, hierdoor zijn de bestedingen achtergebleven. Dit is mede ingegeven door het vertrek van enkele cruciale medewerkers binnen dit beleidsdoel. Inmiddels is hiervoor een team samengesteld die heeft gewerkt aan het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility welke in maart 2020 door GS is vastgesteld. Doordat 2019 noodgedwongen in het teken heeft gestaan van het op orde krijgen van de organisatie, opstellen doelformuleringen en inzicht verkrijgen in de diverse samenwerkingsverbanden zowel nationaal als in EU verband zijn de directe middelen die bij de begroting 2019 beschikbaar zijn gesteld beperkt gebruikt. De ambitie en diverse afspraken voor het doen van uitgaven zijn echter niet gewijzigd. We stellen derhalve voor het overgebleven budget voor Smart Mobility beschikbaar te houden en te storten in de reserve Mobiliteitsprogramma.</p>	Bijlage 3 Bestemming- voorstellen	Schaddele e